

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/20/471

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	19.03.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	03.02.2020 (registreeritud inspeksioonis 04.02.2020)
Teabevaldaja	Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet aadress: Tähe tn 4, 51010 Tartu e-posti aadress: pria@pria.ee
Vaide esitaja	AS Farmi Piimatööstus aadress: Linda 15, 41536 Jõhvi
Vaide esitaja esindaja	Vandeadvokaat Villy Lopman Advokaadibüroo Rask Aadress: Rotermanni 8, 10111 Tallinn e-post: menetlus@rask.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspeksioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspeksiooni vastu halduskohtusse juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

- 17.12.2019 tegi AKI vaideotsuse ja ettekirjutus-hoiatuse nr 2.1.-3/19/2770. Ettekirjutusega rahuldab AKI vaide ning kohustas PRIA-t vaatama läbi vaide esitaja teabenõude ja väljastama vaide esitajale soovitud otsused ulatuses, milles need ei sisalda piirangu andmeid hiljemalt 03.01.2020
- 07.01.2020. a vaatas PRIA vaide esitaja teabenõude uuesti läbi, väljastas osaliselt PRIA 29.06.2017. a otsuse nr 13-6/761 ning jättis väljastamata 21.03.2019. a koostatud dokumendi.
- Vaide esitaja on seisukohal, et PRIA ei ole enda 07.01.2020. a vastusega täitnud vaide esitaja teabenõuet ega ka AKI ettekirjutust nõuetekohaselt.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Asjaolud

1.1. 28.06.2019 tegi Andmekaitse Inspeksioon („AKI“) vaideotsuse ja ettekirjutus-hoiatuse nr 2.1- 3/19/1734. Ettekirjutusega kohustas AKI Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametit („PRIA“) vaatama uuesti läbi Aktsiaselts Farmi Piimatööstuse („vaide esitaja“) teabenõuet ja väljastama vaide esitajale soovitud otsused ulatuses, milles need ei sisalda piiranguga andmeid.

1.2. 10.07.2019 vaatas PRIA vaide esitaja teabenõude uuesti läbi ja saatis vaide esitajale vastuse.

1.3. Vaide esitajal oli alust arvata, et PRIA oli 10.07.2019. a vastusega täitnud vaide esitaja teabenõuet ning AKI ettekirjutust puudulikult. Sellega seoses pöördus vaide esitaja 24.07.2019 oma õiguste kaitseks uuesti AKI poole.

1.4. 17.12.2019 teki AKI vaideotsuse ja ettekirjutus-hoiatuse nr 2.1.-3/19/2770. Ettekirjutusega rahuldab AKI vaide ning kohustas PRIA-t vaatama läbi vaide esitaja teabenõude ja väljastama vaide esitajale soovitud otsused ulatuses, milles need ei sisalda piiranguga andmeid hiljemalt 03.01.2020. a. Välja jäetud osas kohustas AKI PRIA-t keeldumist põhjendama.

1.5. 07.01.2020. a vaatas PRIA vaide esitaja teabenõude uuesti läbi, väljastas osaliselt PRIA 29.06.2017. a otsuse nr 13-6/761 ning jättis väljastamata 21.03.2019. a tehtud otsuse.

1.6. Vaide esitaja on seisukohal, et PRIA ei ole enda 07.01.2020. a vastusega täitnud vaide esitaja teabenõuet ega ka AKI ettekirjutust nõuetekohaselt.

2. Vaide õiguslikud põhjendused

2.1. PRIA 07.01.2020. a vastusega nr 2-8/19/9-9 edastas PRIA vaide esitajale PRIA 29.06.2017. a otsuse 13-6/761 osaliselt ning jättis väljastamata 21.03.2019. a tehtud otsuse. Väljastamata jäetud osas põhjendusi PRIA vastus ei sisalda.

2.2. Vaide esitaja on jätkuvalt seisukohal, et PRIA ei ole väljastanud teavet täiel määral ning on seetõttu rikkunud talle AKI poolt 17.12.2019 tehtud ettekirjutust.

2.3. PRIA poolt kohustusliku ettekirjutuse korras teabenõude uuesti läbi vaatamine toimus hilinemisega. 17.12.2019. a vaideotsuses ja ettekirjutus-hoiatuses nr 2.1.-3/19/2770 määras AKI ettekirjutuse täitmise tähtajaks 03.01.2020. a. Lisaks hoiatas AKI PRIA-t, et ettekirjutuse täitmata jätmisel võib AKI pöörduda PRIA-st kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. Vaatamata eeltoodule ei pidanud PRIA kinni talle määratud kohustuslikust tähtajast ning viis kohustusliku ettekirjutuse korras määratud teabenõude uuesti läbi vaatamise läbi alles 4 päeva kohustuslikust viimasest tähtajast hiljem. Sealjuures ei ole PRIA põhjendanud, mis tingis teabenõude läbi vaatamise hilinemisega.

2.4. PRIA ei edastanud jätkuvalt vaide esitajale 21.03.2019. a otsust ega selgitanud muul viisil enda 21.03.2019. a tegevusi. PRIA jäi jätkuvalt enda seisukoha juurde, et PRIA ei ole teinud 21.03.2019. a otsust, millega kiitis heaks E-Piim Tootmine AS-le tehase ehituseks ja sisseseade ostmiseks 15 miljoni euro suuruse rahastuse. PRIA selgituse kohaselt tulevad E-Piim Tootmine AS õigused ja kohustused seoses tehase ehituse ja sisseseade ostmise toetamisega 29.06.2017. a otsusest nr 13-6/761. Vaide esitaja hinnangul on see väide ebaõige.

2.5. Esiteks, PRIA on kõnealuse otsuse kohta teinud eelduslikult ise pressiteate ja rääkinud

sellest, midagi kiideti lõplikult heaks. Seega on PRIA juba üksnes tema enda poolt avaldatud teabe järgi otsustanud või teinud mingi otsustuse toetuse kohta.

2.6. Teiseks, vaidlusaluse toetuse andmine toimub PRIA enda veebilehe järgi kahes etapis. Etappide kirjelduste kohaselt pidi taotleja pärast 29.06.2017. a otsuse tegemist 18 kuu jooksul esitama täiendavad materjalid ja PRIA asus neid siis 60 tööpäeva jooksul hindama. Kui 60 tööpäeva jooksul oli sisuline kontroll läbi viidud, siis tehti PRIA poolt sisuline järeldus selle kohta, kas toetuse taotleja ja tema tegevus vastas nõuetele. Seega saab PRIA 29.06.2017. a otsust pidada üksnes eelhaldusaktiks HMS § 52 lg 1 p 2 mõttes ning tegelik kinnitav haldusakt tehti alles 21.03.2019. a. Sealjuures ei muuda haldusakti vorm või nimetus PRIA 21.03.2019. a dokumendi tegelikku olemust. Järelikult esitab PRIA jätkuvalt ebaõigeid andmeid enda 21.03.2019. a tegevuste osas.

2.7. Kolmandaks, on väär PRIA käsitus justkui oleks AKI oma 28.06.2019. a vaideotsuses nõusoleku, et kontrollimisega seotud andmed võivad olla piiranguga teave, mis välistab koheselt ka teabe väljastamise. AKI on enda 28.06.2019. a otsuses selgitanud vastupidiselt PRIA poolt väidetule on AKI kirjeldanud, et „Kindlasti ei ole piiranguga teabeks teave, et kellegi suhtes on kontroll läbi viidud ja dokumendid on korras.“ Lisaks ei välista teabe olemus automaatselt teabe väljastamise õigust. PRIA peab teabe väljastamata jätmist kaaluma ja seda ka põhjendama. PRIA ei ole jätkuvalt põhjendanud enda 21.03.2019. a tegevuste osas andmete väljastamata jätmist, kuigi AKI kohustas PRIA-t selleks enda 17.12.2019. a vaideotsusega.

2.8. PRIA edastas vaide esitajale osalise väljavõtte 29.06.2017.a otsusest nr 13-6/761. Osalist väljastamisest keeldumist on PRIA põhjendanud sellega, et PRIA ei pea vajalikuks esitada väljastataval dokumendil taotleja nime, kelle taotlus jäi PRIA 29.06.2017. a otsusega nr 13-6/761 rahuldamata. Lisaks jättis PRIA enda kirjelduste kohaselt väljastamata ka otsuses kirjeldatud taotluste paremusjärjestuse moodustamise, mille on PRIA lugenud ELÜPS § 101 lg 1 ja AvTS § 23 lg 1 p 1 järgi asutusesiseseks kasutamiseks oleva teabega.

2.9. Vaide esitaja leiab, et PRIA poolt avaldatud põhjendused otsuse tervikuna keeldumise osas ei ole kohased. PRIA selgitustest ei ole võimalik aru saada, mida tähendab „menetlusliku suhtlemisega seotud üksikasjad“. Seega on vaide esitajal jätkuvalt raskendatud hinnata otsuse mahukust ja avaldamata jäetud osade ulatust ja tähtsust.

2.10. Lisaks peab vaide esitaja vajalikuks märkida ka, et väljastataval dokumendil taotleja nime, kelle taotlus jäi PRIA otsusega rahuldamata väljastamata jätmise on samuti põhjendamatud, kuivõrd teise taotleja nimi on meedia kaudu avalikkusele teada. PRIA peab avaldama teabe viisil, mis on selge ja ei eksita teabe saajat. Praegusel juhul ei ole PRIA seda nõuet täitnud.

2.11. Tuginedes eeltoodule on vaide esitaja seisukohal, et PRIA ei ole jätkuvalt täitnud talle koostatud ettekirjutust ja vaide esitajale ei ole edastatud tema poolt palutud teavet. Vaide esitajale on jätkuvalt vajalik vastava teabe saamine, et kaitsta enda õigusi. Seega palub vaide esitaja AKI-l rahuldada vaie ning kohustada PRIA-t uuesti läbi vaatama vaide esitaja 09.04.2019. a teabenõuet, arvestades AKI 17.12.2019. a ettekirjutuses toodud seisukohti.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

AS Farmi Piimatööstus ei ole mitte kunagi küsinud PRIA-lt teabenõude korras teavet/otsust, millega on PRIA jätnud rahuldamata teise taotleja taotluse. Kuigi AKI ei ole avaldanud meile AS Farmi Piimatööstus esitatud vaideid, ei nähtu ka AKI dokumentides sisalduvatest osundustest nimetatud vaietele, et AS Farmi Piimatööstusel esineks huvi teabe vastu, mis on seotud rahuldamata jäetud taotlusega.

Oleme seisukohal, et PRIA-l puudub ka AvTS tähenduses kohustus avaldada teabenõudele vastamisel teavet, mida pole küsitud. Selgitame veelkord, et oleme jätkuvalt seisukohal, ja seda

seisukohta toetab ka Maaeluministeeriumi ametlik vastus AKI-le käimaolevate vaidmenethuste käigus, et PRIA otsused on tervikuna juurdepääsupiiranguga teabeks.

Asjaolule, et PRIA avaldas teabe taotlejate nimedega ning andis ka teavet, kelle taotlus rahuldati ja milline oli küsitud toetuse summa, ei saa anda avaldamise eesmärgiga mitteseotud sisu. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus näeb isikutele oma õiguste kaitseks enne kohtusse pöördumist ette kohustuse läbida vaidmenetlus. Kuna tegemist oli erandliku toetuse suurusega meetmega, andis PRIA teabe avaldamise teel kõigile toetusotsuse saanud ettevõtja konkurentidele võimaluse oma õiguste kaitseks tähtaegseid ja kehtiva õigusega kooskõlas olevaid samme astuda. Tuletan meelde, et PRIA ei ole avaldanud vaidlusalust otsust. Lisan, et seda otsust ei ole keegi PRIA-lt küsinud teabenõude korras ka vaide esitamiseks seadusega ettenähtud tähtaja jooksul.

Esmalt selgitame, et PRIA viimases vastuses AS Farmi Piimatööstus teabenõudele ei ole seostatud „menetlusliku suhtlemisega seotud asjaolude väidet“ mitte taotluse rahuldamise/rahuldamata jätmise otsusega, vaid 21.03.2019.a menetlustoiminguga (teavituskiri). Seega ei puutu tegelikult antud juhul asjasse MilkEst taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vaiete küsimus üldiselt ega ka selliste dokumentide dokumendiregistris avaldatud pealkirjad. Lisaks oleme seisukohal, et pelgalt dokumendi pealkirjale tuginevalt ei saa otsustada esiteks seda, milline on dokumendi tegelik sisu ega ka seda, kas dokument oma sisus on juurdepääsupiiranguga või mitte. Rõhutame, et teile varem selgitatud EL õigus ja ka ELÜPS asjakohane regulatsioon panevad PRIA-le objektiivse kohustuse toetuste taotlemisega seotud teabe asutusesiseseks tunnistada ja esitada ka objektiivse loetelu isikutest, kellel sellisele teabele juurdepääsuõigus olla saab (vt juurde ka lisatud dokument).

Eelpool selgitasime, et „menetlusliku suhtlemisega seotud asjaolude väide“ oli seostatud 21.03.2019.a menetluskirjaga ja PRIA väljendas selgesõnaliselt, et menetluskirja teabenõudjale ei väljastata. Seega ei ole esitatud küsimus asjakohane – PRIA on selle küsimuse lahendanud konkreetselt ja teabenõude täitmisest keeldudes, seega sõltumata sellest, kas teabenõudja kõnealuse teavituskirja väljastamist üldse küsida sooviks.

Lisaks oleme seisukohal, et AKI nõudmine selleks, et PRIA täpsustaks teabenõudjalt, kas ta soovib teabenõude korras tutvuda 21.03.2019.a teavituskirjaga, ületab AvTS sätetega mõeldud kaasaaitamiskohustuse piire kahel erineval moel. Esiteks ei oleks hea haldustavaga kooskõlas paluda teabenõudjal muuta teabenõuet olukorras, kus PRIA seisukohalt ka muudetud kujul teabenõudega küsitud dokument avaldamisele ei kuulu – seega on konkreetne keeldumine teavituskirja väljastamisest oluliselt enam kooskõlas hea tavaga ja lisaks ka eriseadusega kehtestatud materiaaõigusega. Teiseks ei ole PRIA hinnangul õige sõltumata konkreetse juhtumi asjaoludest, tõlgendada AvTS-st ainult formaalselt – meie hinnangul on seadusega ettenähtud kaasaaitamiskohustus suunatud eelkõige sellele, et asjaajamises vähemteadlikud isikud ei jääks teabenõudeid esitades pelgalt formaalsetel põhjustel ilma oma õigustest – sellist olukorda praegu aga ei esine. Lisaks märgime siinjuures, et meile teadaolevalt on AS Farmi Piimatööstus juba 30.05.2019.a pöördunud Tartu Halduskohtusse kaebusega, nõudes PRIA 29.06.2017.a otsuse ja „21.03.2019.a otsuse“ tühistamist või õigusvastasuse tuvastamist. Oluline seejuures on, et ei Tartu Halduskohus ega ka Tartu Ringkonnakohus ei ole selles vaidluses seniajani nõudnud PRIA-lt välja vaidlustatud dokumente.

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste seadus ei kohaldu mitte ühelegi toetusmeetmele, mida rakendab PRIA. Selgitame, et erinevate Euroopa Liidu fondide rakendamine, sh dokumentidele juurdepääsu küsimused, on fondipõhiste EL õigusaktidega reguleeritud erinevalt. PRIA ja ka Maaeluministeerium on konkreetses asjas AKI-le vastates kohalduva õiguse ja selle tõlgenduse esitanud – on arusaamatu, miks AKI ei pea eriseaduse alas pädevate riigiasutuste selgitusi usaldusväärseteks.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 101 lg 1 paneb PRIA-le objektiivse kohustuse tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks andmed taotleja ja tema taotluse kohta. Samuti on seadus kinnise loeteluna määranud, kellel on sellele teabele juurdepääsuõigus. PRIA ülesanne on seadusandja pandud kohustus täita. Järelepärimises osutatud teave otsusele lisatud tabelist on teave taotluse kohta. Asjaolu, kas keegi kuskil on võimeline ära arvama, mida võib üks juurdepääsupiiranguga dokument sisaldada, ei saa olla aluseks sellise teabe avaldamiseks PRIA poolt. Liiatigi ei tulene AvTS ega ammugi mitte eriseadusest seda, et piiranguga teabele omab või saab omada juurdepääsuõigust iga isik, kes tegutseb teabeomajaga samas valdkonnas. ELÜPS § 102 alusel

kunagi võimalikus tulevikus toimuda saav avalikustamise õigus ja kohustus piirdub põllumajandustoetuste valdkonnas väljamakstud toetussummade tähtajalise avalikustamisega, mitte toetatava objekti ja kogukulude avalikustamisega. Seega ei näe selle teabe avalikustamist mitte üheski etapis ette Euroopa Liidu põllumajandusvaldkonna toetusi reguleeriv õigus – konkreetsed sätted on teile varasemates vastustes viidatud.

Täiendavalt märgin, et PRIA hinnangul on kogu AS Farmi Piimatööstus teabenõude ümber käivates vaidemenetlustes AKI poolt kaugenetud eriseaduse regulatsioonist, on subjektiivsetele seisukohtadele tuginedes kaldunud kõrvale eriseaduse aga eelkõige EL õiguse objektiivsetest normidest ja nende kaudu loodud normisüsteemist. Eiratud on Maaeluministeeriumi kui eriseaduse osas pädevust omava institutsiooni ametlikku seisukohta, millest tulenevalt on PRIA olnud juba mõnda aega seatud kohustuste kollisiooni olukorda. Ebaselge on, kuivõrd üldse omab AKI pädevust tõlgendada Euroopa Liidu valdkondlikku õigust ja eriseadusi, ja anda selles alas kohustuslikke ettekirjutusi. Seejuures on probleemiks asjaolu, et AKI vaideotsused ja ettekirjutused omavad PRIA edasise tegevuse mõttes pretsedendi tähendust, kuigi konkreetne juhtum on PRIA praktikas ainukordne. PRIA on valmis seadusliku olukorra taastamiseks pöörduma Maaeluministri poole Vabariigi Valitsuse seaduses ettenähtud meetmete võtmiseks.

Lisan küsitud dokumendi ja lisaks ka AKI poolt läbiviidud teises vaidemenetluses PRIA koostatud selgitava dokumendi.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspektsiooni pädevus

AvTS § 45 lg 1 punktide 1 ja 3 kohaselt teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet nende poolt teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel (p 1) ning andmekogude asutamisel, kasutuselevõtmisel, pidamisel, ümberkorraldamisel ja lõpetamisel (p 2). Selleks, et teostada järelevalvet teabenõuetele vastamise üle, eeldab see ka piirangute kehtestamise õiguspärasuse kontrollimist.

AvTS § 2 lg 2 punkt 4 sätestab, et avaliku teabe seadust ei kohaldata teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste, korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses või välislepingus sätestatud teisiti. Eeltoodu ei tähenda siiski seda, et teabenõude täitmisest keeldumise korral ei ole inspektsioonil õigust kontrollida eriseaduse alusel kehtestatud piirangu õiguspärasust. Vastasel juhul puuduks igasugune kontroll teabele juurdepääsu piirangute kehtestamise ja teabenõuetest täitmise keeldumise üle nendel juhtudel kui teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang eriseaduse alusel.

Juurdepääsupiirang ELÜPS § 101 lg 1 alusel

PRIA on vastuses inspektsioonile selgitanud järgmist: „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 101 lg 1 paneb PRIA-le objektiivse kohustuse tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks andmed taotleja ja tema taotluse kohta. Samuti on seadus kinnise loeteluna määranud, kellel on sellele teabele juurdepääsuõigus“.

ELÜPS 10. peatükk sätestab nõuded ja juurdepääsutingimused põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrile. ELÜPS § 101 lg 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama andmed ühise põllumajanduspoliitika abinõudes oleva isiku ja tema taotluse kohta asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kui eelnimetatud seaduses või Euroopa Liidu õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt on **registriandmetega** võimalik tutvuda avaliku teabe seaduse § 38 lõikes 3 kohaselt oma ametiülesannete täitmiseks riigi ja kohaliku omavalitsuse ametnikul.

Seega reguleerib eeltoodud säte kellel on registrile juurdepääs, mitte aga seda, et kõigile toetuse taotlemisega seotud dokumentidele/kirjavahetusele, sh otsustele kehtib piirang täies ulatuses.

Siinkohal pean vajalikuks märkida, et inspeksiooni hinnangul ei ole põhjendatud tõlgendada andmeid taotluse kohta niivõrd laialt, et see hõlmaks ka toetuse taotluse rahuldamise otsuseid täies ulatuses. Seda enam, et teave kellele, mis summas toetust maksti peab olema juba seaduse kohaselt avalik. Ka piirab nii laiaulatuslik tõlgendus toetuste andmise läbipaistvust.

Seda, et kogu toetuste menetlemise käigus loodud või saadud teave oleks piiranguga, ei tulene ka Euroopa Liidu õigusaktidest. Andmekaitse Inspeksioon on varasemalt 28.06.2019 vaideotsuses nr 2.1-3/19/1734 põhjalikult selgitanud, miks inspeksioon ei nõustu PRIA seisukohaga, et ELÜPS § 101 lg 1 piirang ei ole kohaldatav täies ulatuses kõigile toetuse maksmisega seotud dokumentidele, sh toetuse maksmise otsustele. Neid seisukohti käesolevas vaideotsuses ei korrata.

Kuna ühestki PRIA ning ministeeriumi poolt viidatud Euroopa Liidu määrusest ei tulene kohustust valimatult kogu toetuste taotlemise ja maksmisega seotud dokumentidele piirangu kehtestamist, vaid viidatud on vajadusele tagada isikuandmete kaitse ning vajadus kaitsta äridokumente, sh raamatupidamisdokumente, mille avalikustamine võib kahjustada isikute eraelu puutumatust või ettevõtete finants ja ärihuve. Eeltoodu on ka üheselt mõistetav ning inspeksioon jääb 28.06.2019 otsuses toodud seisukohtade juurde.

Kuna käesolev vaidlus puudutab ainult konkreetseid dokumente, siis inspeksioon ei võta seisukohta ega anna hinnanguid kõigi toetuse taotluse menetluses loodud ja saadud dokumentide osas, vaid üksnes teabenõudes küsitud dokumentide osas.

29.06.2017 otsus nr 13-6/761

Vaide kohaselt väljastas PRIA vaide esitajale *osalise väljavõtte 29.06.2017.a otsusest nr 13-6/761. Osalist väljastamisest keeldumist on PRIA põhjendanud sellega, et PRIA ei pea vajalikuks esitada väljastataval dokumendil taotleja nime, kelle taotlus jäi PRIA 29.06.2017. a otsusega nr 13-6/761 rahuldamata. Lisaks jättis PRIA enda kirjelduste kohaselt väljastamata ka otsuses kirjeldatud taotluste paremusjärjestuse moodustamise, mille on PRIA lugenud ELÜPS § 101 lg 1 ja AvTS § 23 lg 1 p 1 järgi asutusesiseseks kasutamiseks oleva teabega.*

Vaide esitaja leidis, et *PRIA poolt avaldatud põhjendused otsuse tervikuna keeldumise osas ei ole kohased. PRIA selgitustest ei ole võimalik aru saada, mida tähendab „menetlusliku suhtlemisega seotud üksikasjad“. Seega on vaide esitajal jätkuvalt raskendatud hinnata otsuse mahukust ja avaldamata jäetud osade ulatust ja tähtsust.*

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele on PRIA selgitanud järgmist: *„Esmalt selgitame, et PRIA viimases vastuses AS Farmi Piimatööstus teabenõudele ei ole seostatud „menetlusliku suhtlemisega seotud asjaolude väidet“ mitte taotluse rahuldamise/rahuldamata jätmise otsusega, vaid 21.03.2019.a menetlustoiminguga (teavituskiri).“ Samas 07.01.2020 vastuses nr 2-8/19/9-9 vaide esitajale on PRIA märkinud järgmist: „29.06.2017. a otsuses nr 13-6/761 kirjeldatud taotluste paremusjärjestuse moodustamise osas jätab PRIA väljastamata andmed taotlejaga seotud menetlusliku suhtlemise üksikasjade kohta. Antud teabe osas on tegemist asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega, millele on kehtestatud juurdepääsupiirang ELÜPS § 101 lg 1 alusel ning PRIA keeldub teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 p 1 järgi.“ Eeltoodust tulenevalt on PRIA andnud vaide esitajale ja inspeksioonile vastuolulisi selgitusi. Seega jääb inspeksioonile arusaamtuks PRIA väide nagu ei puuduta väljend „menetlusliku suhtlemisega seotud üksikasjade kohta“ taotluse rahuldamise/rahuldamata jätmise otsust.*

Tutvunud teabenõudes soovitud 29.06.2017 otsusega nr 13-6/761 ja vaide esitajale edastatud otsusega, mis oli osaliselt kinni kaetud, siis ei ole vaide esitajale jäetud väljastamata otsuses taotluste paremusjärjestuse moodustamist. Otsuses kinnikaetud osa sisaldab teavet teise taotleja poolt vaide esitamise üksikasjade kohta, millele piirangu kehtestamine võib olla põhjendatud.

Nõustun vaide esitajaga selles, et piirangu põhjendused ei ole olnud üheselt arusaadavad, kuid see ei tähenda, et piirangu kehtestamine oleks ilmtingimata õigusvastane. Kuna toetuste andmise otsuses on avalikustatud see osa, mis puudutab toetuse andmist ja väljastamata on jäetud selle taotlejaga seotud teave, kelle taotlust ei rahuldatud, siis loeb inspeksioon eelnimetatud otsuse avaldatuks seaduses sätestatud ulatuses. Ehk siis väljastamata on jäetud taotleja ja tema taotlustega seotud andmed, mida ei rahuldatud. Taotleja ja taotluse andmete osas tõepoolest ELÜPS § 101 näeb ette kohustuse tunnistada need juurdepääsupiiranguga andmeteks.

Lisaks eeltoodule, kuigi antud juhul ei kohaldu PRIA selgituste kohaselt toetuste andmisel struktuuritoetuste seadus, siis ka eelnimetatud seaduse kohaselt ei avalikustata teavet rahuldamata jäetud taotlejate ja taotluste kohta, vaid teabe andmise eesmärgiks on toetuse andmise läbipaistvuse tagamine.

21.03.2019 otsuse väljastamata jätmine

09.04.2019 teabenõudes palus vaide esitaja väljastada *21. märtsi 2019.a PRIA otsus, millega PRIA kiitis heaks E-Piim Tootmine AS-ile tehase ehituseks ja sisseseade ostmiseks 15 miljon eur suuruse rahastuse*. Teabenõudes viitas vaide esitaja PRIA võrgulehel avalikustatud pressiteatele ja Ärilehes avalikustatud artiklile, mille kohaselt kiitis PRIA 21.03.2019 E-Piima tehase ehituks 15 miljoni eurose rahastuse. Eeltoodust tulenevalt võib aru saada, et vaide esitaja sooviks oli saada 21.03.2019 tehtud otsust.

16.04.2019 keeldus PRIA teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang. Teabenõude vastusest ei nähtu, et PRIA oleks vaide esitajale selgitanud, et 21.03.2019 dokumendi puhul ei olnud tegemist otsusega. Seega jäi teabenõude vastusest arusaam, et PRIA on soovitud otsus küll olemas, kuid sellele on kehtestatud juurdepääsupiirang.

Vaidemenetluses PRIA poolt täiendavalt edastatud dokumentidest nähtub, et vaide esitaja on 22.04.2019 esitanud PRIA-le vaide, milles on nõudnud 22.06.2017 otsuse nr 13-6/761 ja 21.03.2019 kirja/otsuse nr 29.2/18/339-27 tühistamist. 02.05.2019 tagastas PRIA eelnimetatud vaide kirjaga nr 2-9/19/16-1, milles selgitas muuhulgas vaide esitajale järgnevat: „*Selgitame, et PRIA ei ole 21.03.2019. a teinud otsust, mis oleks suunatud E-Piim Tootmine AS õiguste või kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele. E-Piim Tootmine AS õigused ja kohustused seoses tehase ehituse ja sisseseade ostmise toetamisega on kindlaks määratud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi ELÜPS) § 79 lg 1 p 2 alusel antud PRIA 29.06.2017. a otsusega nr 13-6/761. **PRIA 21.03.2019. a dokument nr 13- 29.2/18/339-27 on oma sisult teavituskiri, mille kehtetuks tunnistamine vaideotsusega ei ole võimalik HMS § 63 lg 2 p 5 viimasest alternatiivist tulenevalt (tegemist oleks tühise haldusaktiga).***“

Eeltoodust tulenevalt, kuigi 16.04.2019 teabenõudest täitmisest keeldumisel ei selgitanud PRIA vaide esitajale, et nimetatud kuupäeval ei ole PRIA vaide esitaja soovitud otsust teinud, siis peale vaide tagastamist ja selles põhjenduste/selgituste edastamist sai vaide esitaja teada, et PRIA soovitud otsust ei ole ning vaide esitajal oli võimalik oma teabenõuet täpsustada ja küsida 21.03.2019 koostatud teavituskirja, mida vaide esitaja aga teinud ei ole. Kuigi vaide esitajale oli enne vaide esitamist juba PRIA põhjendused teada, sh see, et soovitud otsust PRIA ei ole, vaidlustas vaide esitaja just 21.03.2019 tehtud **otsuse** (mitte koostatud dokumendi) väljastamata jätmist.

Vaide esitaja on vaides märkinud, et *PRIA ei edastanud jätkuvalt vaide esitajale 21.03.2019. a otsust ega selgitanud muul viisil enda 21.03.2019. a tegevusi. PRIA jäi jätkuvalt enda seisukoha* 7 (8)

juurde, et PRIA ei ole teinud 21.03.2019. a otsust, millega kiitis heaks E-Piim Tootmine AS-le tehase ehituseks ja sisseseade ostmiseks 15 miljoni euro suuruse rahastuse. PRIA selgituse kohaselt tulevad E-Piim Tootmine AS õigused ja kohustused seoses tehase ehituse ja sisseseade ostmise toetamisega 29.06.2017. a otsusest nr 13-6/761. Vaide esitaja hinnangul on see väide ebaõige.

Andmekaitse Inspeksioon vaide esitaja eeltoodud seisukohaga ei nõustu. PRIA on juba 02.05.2019 selgitanud vaide esitajale, et neil vaide esitaja soovitud otsust ei ole, vaid et nimetatud kuupäeval on E-Piimale edastatud teavituskiri. Ehk siis PRIA on vaide esitajale selgitanud, millised dokumendid nimetatud kuupäeval on koostatud ja milline on nende sisu. Seega oli vaide esitajal võimalus oma teabenõuet täpsustada. Kuna vaide esitaja on palunud oma vaites korduvalt kohustada väljastama 21.03.2019 PRIA poolt tehtud otsust ehk haldusakti, siis kui sellist dokumenti koostatud ei ole, ei saa seda kohustada ka väljastama. Lisaks pean siinkohal vajalikuks selgitada, et Andmekaitse Inspeksioonil puudub pädevus kontrollida ja anda hinnanguid, kas ja milliseid dokumente on PRIA kohustatud taotluse menetlemise ja toetuste väljamaksmisega käigus koostama. Andmekaitse Inspeksiooni pädevuses on kontrollida, kas teabevaldajal on vaide esitaja poolt soovitud dokumendid olemas ning kas nende väljastamisest on keeldutud õiguspäraselt.

AvTS § 15 lg 2 paneb teabevaldajale kohustuse teabenõudjat vajaliku teabe väljaselgitamisel abistada. Siiski on teabenõuete esitamisel ja nendele vastamisel mõlemal poolele nii õigused kui kohustused. Antud juhul nõustun siinkohal PRIA-ga selles, et kui teabenõudja soovib konkreetset dokumenti ning teabevaldaja on vaide esitajale selgitanud, et soovitud dokumenti tal ei ole ning selgitanud ka seda, milline dokument sellel kuupäeval on koostatud, siis on PRIA oma abistamiskohustuse täitnud. Kui vaide esitaja pole peale selgituste edastamist teatanud/küsinud, et soovib 21.03.2019 koostatud selgituste väljastamist, siis pole alust PRIA-t kohustada vaide esitajalt veekord üle küsima, et ehk on tema sooviks siiski saada nimetatud kuupäeval koostatud teavituskirja. Eeltoodu ei võta aga vaide esitajalt õigust oma teabenõuet täpsustada.

Eeltoodust tulenevalt, kuna teabenõudes soovitud 29.06.2017 otsus nr 13-6/761 on vaide esitajale väljastatud ulatuses, mis puudutab E-Piim Tootmine AS toetuse andmist ning vaide esitaja ei ole avaldanud soovi 21.03.2019 teavituskirja saamiseks, vaid on jätkuvalt soovinud nimetatud kuupäeval koostatud otsust, mida PRIA-l ei ole, siis jääb vaide teabenõude mittenõuetekohase täitmata jätmise osas rahuldamata.

Lisaks eeltoodule, kuigi vaide esitaja ei ole teabenõude täitmata jätmise osas pöördunud kohtu poole, kuid nagu nähtub PRIA selgitustest, on vaide esitaja pöördunud kohtu poole vaidlusaluste otsuste tühistamiseks. Kohtul on võimalik asjassepuutuvad dokumendid PRIA-lt välja nõuda ning menetluse käigus otsustada, kas ja mis ulatuses on vaide esitajal kõnealustele dokumentidele juurdepääsuõigus. Seega ei saa välistada, et antud juhul võib olla tegemist ka olukorraga, kus samas asjas käib kohtumenetlus, millisel juhul inspeksioonil puudub pädevus asja lahendada. Andmekaitse Inspeksiooni vaidemenetluse tulemusel ei tohiks tekkida olukord, kus samu dokumente puudutavas kohtumenetluses dokumentidele või andmetele kohus kõigile menetlusosalistele juurdepääsu ei anna, ning dokumentide hankimiseks kasutatakse vaidemenetlust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel